

ЛИТВИНСЬКА Світлана

ДЕЗІНФОРМАЦІЙНІ КАМПАНІЇ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНІ

Інформаційна війна і пропаганда – це важливі інструменти впливу в сучасному глобальному світі, де війни все частіше ведуться не тільки на полі бою, а й у свідомості людей. Це спрямовано на:

- дестабілізацію суспільства супротивника;
- зниження довіри до інституцій, медіа, армії;
- деморалізацію населення й військових;
- впровадження вигідного нарративу через медіа, соцмережі, культуру, навіть кіберсферу.

Інформаційна війна є складовою частиною гібридної війни, а пропаганда скерована на цілеспрямоване поширення інформації з метою маніпулювання суспільною думкою, формуванням певної позиції або поведінки громадян, створення чорно-білої картини світу: «ми – герої, вони – вороги». Пропаганду можуть поширювати через відкриті відомі джерела або через приховані джерела у формах фейків, дезінформаційних вкидів, провокацій, тролінгу.

На міжнародній арені з метою протидії цим інформаційним атакам функціонує контрпропаганда і фактчекінг (створюються ініціативи типу *StopFake*, *EUvsDisinfo*, *Bellingcat*). Крім того, медіа теж стали учасниками конфлікту – *CNN*, *BBC*, *Al Jazeera*, *RT*. Різні медіаверсії одного й того ж конфлікту трактують залежно від своєї редакційної політики.

Проаналізувавши масштабну інформаційну війну росії проти України з 2014 року, виокремлюємо найбільш впливові види таких атак. По-перше, це досить пролонгована в часі кампанія «Громадянська війна на Донбасі», метою якої було подати конфлікт як внутрішньо український, а не як результат російської агресії, зокрема збройної. Основні меседжі – «Росія тут ні до чого», «Українська армія воює з власним народом», «Донбас повстав проти хунти в

Києві». Ці фейки розповсюджували через такі пропагандистські канали, як RT, Sputnik, соцмережі, YouTube.

По-друге, це спланована кампанія «Нацисти в Україні» / «Денацифікація», мета якої – легітимізувати повномасштабне вторгнення російських збройних сил в суверенну Україну у 2022 році. Основні меседжі – «Україна керується нацистами», «Росія звільняє народ від неонацистів», використання образу батальйону «Азов» як «жахливої сили фашистів», перебільшення, маніпуляції тощо.

Третя відома дезінформаційна кампанія – це «8 років бомбардували Донбас», її мета – трактувати вторгнення 24 лютого 2022 року як «відповідь» на злочини України. Меседжем є: «Українська армія масово знищувала цивільних». Це доповнюється фейковими фотографіями з Сирії, Іраку, Гази, але під виглядом Донбасу.

Також широко розповсюдженою є кампанія «Біолабораторії США в Україні», щоб дискредитувати західну підтримку України та посіяти паніку. Її меседжі: «США створюють біозброю під прикриттям лабораторій», «Мешканців України використовували як піддослідних». Це поширювали через телеканалами, Telegram, YouTube.

«Україна продає зброю терористам / на чорному ринку» – метою цієї кампанії було підірвати довіру до України з боку партнерів НАТО та ЄС. Поширювали різні фейкові «розслідування», підробні документи й відео.

Протягом всього 2024 року «працювала» дезінформаційна кампанія «Захід втомився від України» / «Україну зрадили», щоб деморалізувати українців, посіяти розбрат між Україною та союзниками. Формулювання на кшталт: «Європа більше не підтримує Україну», «Вашингтон готується здати Київ», «Всі втомилися від війни – лишилися самі».

Щоб створити видимість зради, некомпетентності чи жорстокості, демонструють фейкові цитати та відео підроблених промов В. Зеленського, фотошоп, deepfake. А також маніпулятивні відео із вирваним контекстом.

Україна навчилася протистояти інформаційним атакам. Активно працює Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки. Перевірити інформацію можна на сайті «StopFake.org». Інформаційну контрніціативу виявляють «United24», «UAnimals», «Повернись живим». Українські лідери В. Зеленський та В. Залужний стали медійними щитами для суспільства. Однак потенціал потрібно нарощувати й поширювати.

**Ministry of Education
and Science of Ukraine**

**National University of Life
and Environmental Sciences of
Ukraine**

**Faculty of Humanities
and Pedagogy**

**Uniwersytet
Pomorski
w Słupsku**

**Дипломатична
академія
України**

**University of
Reading**

**NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE
AND ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE
Faculty of Humanities and Pedagogy
Department of Philosophy and International Communication**

**INTERNATIONAL AND INTERCULTURAL COMMUNICATION
IN SHAPING UKRAINE'S IMAGE:
DEVELOPMENT STRATEGIES**

**MATERIALS
OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE**

May 01, 2025

Kyiv

Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку: зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. Київ, 01 травня, 2025 р. Київ: Міленіум, 2025. 178с.

Збірник укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку», що її провела кафедра філософії та міжнародної комунікації гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

The collection is compiled on materials of the International scientific and practice conference «International and intercultural communication in shaping Ukraine's image: development strategies» a held by the Department of Philosophy and International Communication of the Faculty of Humanities and Pedagogy of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. All the materials are synchronized with the guidelines of the conference.

Forscientists, lecturers, postgraduates, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук В.Д., д-р філ. наук, проф. (голова); Балалаєва О. Ю., канд. пед. наук, доц., Вакулик І.І., канд. філ. наук, доц.; Культенко В.П., канд. філос. наук, доц., Лаута О.Д., канд. філос. наук, доц., Савицька І.М., канд. філос. наук, доц., Христюк С.Б., канд. іст. наук, доц.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради
гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 9 від 17.04.2025

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, покликання на них і засвідчують відсутність плагіату.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів.

© НУБіП України, 2025
© Автори, 2025